

УДК 378:316

Кузьмін В.В.¹

¹ канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

КАР'ЄРНІ СТРАТЕГІЇ У ФОКУСІ СОЦІОЛОГІЧНОГО ПОСТСТРУКТУРАЛІЗМУ

Реалізація кар'єрних стратегій в рамках постструктуралізму залежить від багатьох факторів. Одним з головних є фактор економічних і соціально-економічних відносин у рамках суспільства. Постструктуралізм став відповіддю на кризу структурного функціоналізму, методологія якого вже не могла задовільнити більшість соціологів та наукову спільноту в сфері забезпечення проведення валідних досліджень та інтерпретацій соціальних відносин у суспільствах країн Західної Європи та Північної Америки.

Саме тому друга половина XX століття пройшла під знаком формування соціологічних теорій постструктуралістського змісту, які змогли б допомогти дослідити основні тенденції функціонування суспільства. Розвиток постструктуралізму збігся з активізацією глобальних процесів розвитку суспільної взаємодії в сфері економіки, культури, політики та інших сфер суспільного буття. Розвиток постструктуралістських суспільств у країнах Західної Європи був інспірований державними інституціями з метою

видозмінити структуру суспільства через планове зменшення залежності від індустріального виробництва. Особливо показовими заходами стимулювання розвитку суспільства за постструктуральним типом стали реформи М. Тетчер, які започаткували трансформацію суспільних відносин та структуру суспільства за постіндустріальним типом.

У країнах Західної Європи перехід до реалізації кар'єрних стратегій за постструктуралістським типом відбувався шляхом державної підтримки, у той час як у країнах Східної Європи та пострадянського простору ці зміни відбулися в період трансформації державних інституцій. Особливість трансформації соціальної структури суспільств пострадянського світу полягала в шоківій трансформації суспільних інституцій, яка призвела до тотальної видозміни структури суспільства і стала негативним символом соціального регресу та дезадаптованості значної кількості населення, яке не змогло адаптуватися до нових соціальних реалій. Усі перераховані фактори призвели до значних змін у реалізації кар'єрних стратегій. Більшість кар'єрних стратегій стали орієнтованими на сферу послуг.

У той же час кар'єрні стратегії, що орієнтуються на промислове виробництво, тяжіють до крафтового виробництва, яке дає актору можливість не тільки виробити ексклюзивний товар, орієнтований на конкретного клієнта, але й реалізувати свій творчий потенціал. Постструктуральне суспільство актуалізувало новий тип кар'єрних стратегій, що базується на сфері ігор та відпочинку. Через появу у більшості членів суспільства великої кількості вільного часу виявився не вдоволеним запит на розваги, що дозволило переорієнтувати кар'єри значної кількості вивільнених з ринку праці громадян. Підприємництво в рамках постструктуралізму трансформувалося у доповнення крафтової діяльності, оскільки підприємці через високий рівень конкуренції на перший рівень почали ставити не високі прибутки від власної підприємницької діяльності, а визнання свого підприємницького хисту через реалізацію того чи іншого товару чи послуги у творчий спосіб або задіявши як клієнтів відомих та значимих для суспільства осіб. У майбутньому постструктуралістське суспільство модернізується в суспільство, що матиме більш стійку структурованість через диференціацію суспільства за окремими ціннісними орієнтаціями, які дадуть можливість функціонувати в рамках окремих суспільних структурах, які будуть масивними і майже не будуть перетинатися на низинному рівні, а будуть взаємодіяти тільки масивні суспільні підструктури. Це дасть можливість реалізовувати кар'єрні стратегії в автономному режимі в рамках окремої суспільної підструктури.